Inwentarze zespołów (zbiorów) archiwalnych zatwierdzonych przez Komisję Metodyczną AGAD w latach 2009–2011

Poniżej zestawiono informacje o zasobie Archiwum Głównego Akt Dawnych, uzupełniające dane opublikowane w książce *Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. Informator o zasobie archiwalnym*, oprac. zb. pod red. D. Lewandowkiej, Warszawa 2008 (zob. http://www.agad.archiwa.gov.pl/nauka/img/informator.jpg).

nr zespołu 8

Archiwum Kameralne, [1451] 1700–1796 [1816], 3599 j.a.; 66,50 mb.; oprac. G. Iwanowska w 1973 r. (w 2010 r. inwentarz do bazy danych wprowadzili P. Dzięcioł i A. Łukasiak, korekta M. Badowska).

Zespół tworzą akta różnych urzędów i instytucji zarządzających dobrami i dochodami przeznaczonymi na utrzymanie króla i jego dworu. Zespół składa się z trzech serii:

Seria I – panowanie Augusta II (1700-1733; sygn. I/1 – I/52).

Seria II – panowanie Augusta III (1736-1763; sygn. II/1 – II/352).

Seria III – panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego (1764-1796; sygn. III/1 – III/1727/1-13).

Powyższe serie dzielą się na podserie wyszczególnione w opisie układu inwentarza. Podczas prac związanych z przenoszeniem inwentarza do bazy danych została uszczegółowiona datacja, uwzględniająca anteriora i posteriora. Zespół jest w całości zmikrofilmowany; zob. www.agad.archiwa.gov.pl/pomoce/AKamer8.xml

nr zespołu 174

Komisja Rządząca, [1775, 1790, 1804, 1806] 1807 [1810-1811]; 118 j.a.; 4,00 mb.; oprac. M. Osiecka.

Zespół tworzą akta wytworzone w kancelariach władz naczelnych Księstwa Warszawskiego. Zachowano historyczny podział na dwie serie akt z ich odrębną numeracją (z uwzględnieniem występujących braków):

Seria I – księgi kancelaryjne (27 j.a.).

Seria II – akta spraw (91 j.a.).

Zmeliorowano funkcjonujący od 1948 r. inwentarz autorstwa W. Rostockiego, wprowadzając niezbędne uzupełnienia (uściślono datację zespołu, uzupełniono opisy jednostek i skorygowano ich daty). Ponadto dla serii II inwentarza zestawiono indeksy, geograficzny i osobowy. Zespół jest w całości zmikrofilmowany; zob. www.agad.archiwa.gov.pl/pomoce/KRz174.xml

nr zbioru 179

Militaria z czasów epoki napoleońskiej, 1799-1817; 48 j. a.; 0,50 mb.; oprac. M. Porycki i P. Wincenciuk.

Zbiór został utworzony w AGAD w latach 60. XX w. W jego skład wchodzą dokumenty dotyczące spraw wojskowych pochodzące z nabytków i darów (pierwotnie pod nazwą Militaria z czasów Księstwa Warszawskiego). P. Wincenciuk zmeliorował funkcjonujący od 1997 r. inwentarz autorstwa M. Poryckiego (zawierający opis 40 j.a.) i opracował kolejnych 8 j.a., które weszły w skład zbioru po tej dacie. Akta dotyczą przede wszystkim spraw administracji i aprowizacji wojska (liczne pisma sygnowane przez ministra wojny – księcia Józefa Poniatowskiego), Józefa Wybickiego – naczelnika siły zbrojnej departamentu poznańskiego, spraw personalnych (wykazy imienne oficerów i podoficerów), wypłaty żołdu i uwolnienia z wojska. Wśród 8 j.a., które włączono do zbioru w ostatnim okresie jest 6 j.a. przekazanych do AGAD z Francji (są to raporty dotyczące przemarszu wojsk przez Gdańsk i Twierdzę Kostrzyń w 1812 r. oraz kopie korespondencji do władz terenowych i samorządowych w departamentach płockim, warszawskim i bydgoskim) oraz 2 j.a. dissolutów z AGAD dotyczące spraw finansowych wojska z terenu Galicji. Zespół nie jest zmikrofilmowany.

nr zespołu 187

Ogólne Zebranie Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, [1829] 1841–1874 [1879]; 52 j.a.; 2,00 mb.; oprac. M. Osiecka.

Zespół stanowią akta wytworzone przez dwa Departamenty Rządzącego Senatu – Departament IX, który przejął atrybucje Sądu Najwyższej Instancji w sprawach cywilnych i Departamentu X, który przejął wyrokowanie w sprawach karnych. W zespole zachowano podział na dwie serie, z numeracją ciągłą:

Seria I – księgi protokołów posiedzeń (31 j.a.).

Seria II – akta spraw (21 j.a.).

Autorka zmeliorowała funkcjonujący od 1983 r. inwentarz M. Obarskiego, do którego opracowała wstęp, uściśliła datację zespołu, uzupełniła opisy jednostek, skorygowała ich daty, opracowała indeksy geograficzny i osobowy oraz sporządziła konkordancję sygnatur do ksiąg protokołów posiedzeń. Zostały one rozpisane według kategorii rozpatrywanych spraw: tytuły honorowe, spory administracyjne, spory jurysdykcyjne, allewiacje, heroldia. W aktach spraw znajdują się materiały dotyczące organizacji urzędu (powołanie OZWDRS, etat kancelarii, skład osobowy), klasyfikacji urzędników według rang, stanów służby, pisma ministra sekretarza stanu Ignacego Turkułła w sprawie rozpoczęcia działalności urzędu. Zespół nie jest zmikrofilmowany.

nr zespołu 193

Komisja Rządowa Wojny, [1811-1814] 1815-1832 [1833-1866]; 660 j. a. (uwaga: liczba j.a. nie jest równa ilości sygnatur w zespole); 20,00 mb; oprac. A. Nowak

W zespole znajdują się akta kilkunastu komórek organizacyjnych Komisji Rządowej Wojny wyszczególnionych w opisie zawartości akt w inwentarzu. Autorka zmeliorowała funkcjonujący od 1959 r. inwentarz autorstwa M. Chojnackiego (wydany drukiem w 1967 r.) wraz ze sporządzonym w 1986 r. przez E. Sęczys indeksem osobowym do stanów służby, zachowanych w aktach KRW. Uzupełniła też opisy jednostek, opracowała akta dołączone do zespołu po 1967 r. (sygn. 609-641) i wykaz stanów służby. Układ akt w części inwentarza, który ukazał się drukiem, pozostał niezmieniony. Zespół jest częściowo zmikrofilmowany (sygn. 1-276, 277a-371, 374-378, 381-439, 441-475, 477-574, 576-584, 586-608, 613-615). Zob. www.agad.archiwa.gov.pl/pomoce/krw193.xml

nr zespołu 225

Zbór Ewangelicko Augsburski w Warszawie, [1525] 1604-1943, 2855 j.a.; 56,00 mb.; oprac. S. Postek.

Zespół archiwalny Zbór Ewangelicko Augsburski w Warszawie tworzą zachowane akta archiwum, dziesięciu wydziałów archiwum oraz księgozbiór dawnej biblioteki. Zawartość:

Archiwum (nr 1-424, 2697-2700) – najstarsze zachowane kopie przywilejów dla ewangelików, dokumenty dotyczące szpitala i cmentarza na Lesznie; dokumenty do historii parafii węgrowskiej w XVII i XVIII w.; dokumenty z obrad synodów prowincjonalnych i generalnych.

Wydział Kościelny (nr 425-842) – muzykalia, spisy alfabetyczne członków zboru, protokoły posiedzeń kolegium, dzienniki korespondencji. Duża grupa akt dotyczy ordynacji kandydatów na duchownych, obsady stanowisk, zebrań ogólnych zboru. W wydziale znajdują się materiały do dziejów kantoratów w Pruszkowie, Włochach, Pelcowiźnie i Nowym Bródnie.

Wydział Kasowy (nr 843-1818) – sprawozdania roczne z zarządu parafii oraz różnego rodzaju dokumenty kasowe i akta dotyczące administrowania majątkiem zboru: zarządzania domami, dzierżawienia lokali, lokowania kapitałów, darowizn dla zboru.

Wydział Ogólny (nr 1819-1854) – akta dotyczące wydawnictw i literatury ewangelickiej oraz akta Towarzystwa Polskiej Młodzieży Ewangelickiej i Ewangelickiego Biura Informacyjno-Prasowego.

Wydział Prawny (nr 1855-1866) – akta notarialne oraz akta członków honorowych wydziału.

Wydział Budowlany (nr 1867-2007) – akta dotyczące budowy domów na posesjach stanowiących własność zboru, remontów kościoła ewangelickiego oraz plany założenia kanalizacji w budynkach zborowych.

Wydział Administracji i Porządku (nr 2008-2236) – akta dotyczące administrowania nieruchomościami przy ul. Elektoralnej 22 i 23, Kredytowej 2/4, Królewskiej 19, Placu Mirowskim 4, Emilii Plater 7, Rozbrat 4 i Wierzbowej 2.

Wydział Opieki (nr 2237-2359) – akta dotyczące funkcjonowania burs dla chłopców i dziewcząt, gniazda sierocego w Baniosze, szwalni, domu starców i kalek.

Wydział Szpitalny (nr 2360-2399) – akta dotyczące lekarzy pracujących w szpitalu, raporty z działalności, opis dziejów szpitala i obchodów 200-lecia jego istnienia.

Wydział Pogrzebowy (nr 2400-2490) – akta dotyczące cmentarzy na Pradze, w Pruszkowie, Wawrze i Powązkach oraz akta dotyczące obsadzania etatów cmentarnych i wykazy osób pochowanych w grobach dziedzicznych.

Wydział Szkolny (nr 2491-1696) – akta dotyczące szkół ewangelickich: budżety, posady dla nauczycieli, spisy uczniów, plany lekcji, dzienniki szkolne.

Biblioteka (nr 2703-2855) – książki z dawnych bibliotek synodalnej i zborowej.

Najcenniejszymi obiektami są Biblia Radziwiłłowska (Brzeska, Pińczowska) z 1563 r. oraz tzw. Kancjonał ks. Kraińskiego z 1596 r. Większość książek i znaczna część akt jest wyłączona z udostępniania z powodu złego stanu zachowania. Do inwentarza sporządzono indeksy, geograficzno-rzeczowy i osobowy.

nr zespołu 227

Komisja Województwa Mazowieckiego. Rząd Gubernialny Warszawski

[seria] Wydział Skarbowy, 1781-1903, 2421 j.a.; 31,50 mb.; oprac. K. Kostka i D. Lewandowska.

Seria akt Wydziału Skarbowego tworzy kolejny tom inwentarza zespołu Komisja Województwa Mazowieckiego – Rząd Gubernialny Warszawski (wcześniej opracowano inwentarze Wydziału Administracyjnego, akt personalnych KWM oraz Wydziału Wyznań i Oświecenia Publicznego). Seria ta zawiera akta dotyczące dozoru nad finansami różnych służb administracyjnych niższego szczebla: propinacji, akcyzy, miar i wag, listów zastawnych, kapitałów kas miejskich i gubernialnych, magazynów solnych, podatków, pensji urzędniczych, wsparcia dla wysłużonych żołnierzy i kalek, defraudacji skarbowych i kaucji. Ponadto są tam nominacje urzędnicze, listy urzędników z rangami rosyjskimi, akta związane z przebiegiem pracy zawodowej w KWM (awanse, nagrody itp.) oraz kilkadziesiąt tomów akt stowarzyszenia emerytalnego. Największe grupy akt to dokumenty defraudacji i przestępstw skarbowych (1717 j.a.) oraz akta kaucyjne (369 j.a.). Do inwentarza sporządzono szczegółowe indeksy; geograficzno-rzeczowy, uwzględniający zmiany w podziale administracyjnym Królestwa Polskiego od końca XVIII w., oraz osobowy, uwzględniający różną pisownię nazwisk występującą w aktach.

[seria] Wydział Policyjny, 1779, 1801-1868, 682 j.a.; 15,00 mb.; oprac. M. Osiecka.

Seria akt Wydziału Policyjnego tworzy kolejny tom inwentarza zespołu Komisja Województwa Mazowieckiego – Rząd Gubernialny Warszawski (zob. wyżej). Pierwsza grupa akt zawiera materiały dotyczące więzień, aresztów za długi, skarg na urzędników, przesiedleń, paszportów, wpisywania ludności stałej do ksiąg meldunkowych, przedstawiania cen za spław i przewóz towarów drogą lądową, ustalania cen za prowiant i furaż, lombardów, licytacji pożyczek oraz wydawania zezwoleń na posiadanie broni. Drugą grupę stanowią akta legatów na cele szpitalne oraz akta ogólne dóbr i funduszów szpitalnych w guberniach warszawskiej i kaliskiej oraz samej Warszawie. Prócz tego w aktach znajdują się wiadomości o szpitalach, domach schronienia i ochronkach przeznaczonych dla mieszkańców wyznania mojżeszowego i ewangelickiego. Do inwentarza sporządzono indeksy, osobowy oraz geograficzno-rzeczowy, uwzględniający zmiany w podziale administracyjnym Królestwa Polskiego od końca XVIII w.

nr zespołu 296

Oddział Olkuski 4. Wydziału Częstochowskiej Brygady 3. Okręgu Samodzielnego Korpusu Straży Granicznej, 1872-1913; 245 j.a.; 6,00 mb.; oprac. M. Michalska.

Zespół stanowią akta dotyczące organizacji służby granicznej w Oddziale Olkuskim oraz jego personelu. Są to m.in.:

- Rozkazy, wytyczne, rozporządzenia, okólniki, instrukcje i regulaminy dla wspomnianej jednostki (1885-1913).
- Raporty na temat zapotrzebowania, stanu kasy i wydatków; rejestry przychodów i rozchodów, faktury, rachunki i pokwitowania; spisy żołnierzy otrzymujących przesyłki wartościowe; listy wynagrodzeń; wykazy żołnierzy wraz z przynależnymi im końmi i z kosztami ich utrzymania; zestawienia kosztów wyżywienia i uzbrojenia (1892-1913).
- Meldunki o przebiegu służby i sytuacji posterunków granicznych; raporty i protokoły z przeprowadzonych akcji przechwycenia kontrabandy, opisy przemycanych towarów; informacje na temat przemytników; księgi odpraw, rejestry odbytych wart i patroli, raporty z przeprowadzonych kontroli placówek i broni; grafiki zadań służbowych żołnierzy poszczególnych posterunków (1905-1913).
- Dzienniki korespondencji wchodzącej i wychodzącej (1893-1913).
- Inwentarze mienia Oddziału Olkuskiego i jego placówek (1890-1908).
- Korespondencja dotycząca działalności jednostki (1909-1913).
- Książeczki sanitarne koni (1901-1913).
- Mapy, plany i szkice terenu obsadzonego przez Częstochowską Brygadę Straży Granicznej (b.d.).

Obecnie zmeliorowano inwentarz autorstwa C. Milewskiego z 1957 r. (uzupełniony w 1970 r. przez J. Bugajskiego). Zmieniono nazwę zespołu na poprawniejszą merytorycznie (wcześniejsza to: Oddział Olkuski Odcinka 4. Brygady Częstochowskiej 3. Okręgu Oddzielnego Korpusu Straży Granicznej). Zachowany został pierwotnie nadany układ chronologiczny z uwzględnieniem układu kancelaryjnego. Akta dołączone do zespołu po 1970 r. zostały opracowane i włączone we właściwe miejsce. Autorka uzupełniła opisy jednostek, uściśliła datację i opracowała konkordancję sygnatur. Zespół nie jest zmikrofilmowany.

nr zespołu 328

Wywiad 3. i 7. Armii, 1914-1918, 450 j.a., 2,00 mb.; oprac A. Nowak.

Zespół tworzą akta wytworzone przez wywiad działający przy 3. i 7. armiach austriackich w latach 1914-1918. Akta uporządkowane są wg systemu numerowo-rzeczowego. Pierwszą grupę tworzą akta dotyczące konkretnych osób: posądzonych o szpiegostwo, utrzymywanie kontaktów z nieprzyjacielem, wstąpienie do obcego wojska, przemyt, dezercję. Drugą grupę stanowią dokumenty o charakterze ogólnym: raporty dotyczące sytuacji społecznej na konkretnym terenie (zwłaszcza pogranicza rumuńskiego), rozmieszczenia wojsk nieprzyjacielskich, struktury siatki wywiadowczej, szpiegostwa (prowadzonego zwłaszcza na terenie Rumunii) na rzecz Rosji i Włoch, funkcjonowania służb wywiadowczych na kolei, instrukcje określające zasady wydawania paszportów, streszczenia artykułów z prasy polskiej i ukraińskiej, informacje o ruchu ludności (zwłaszcza na Bukowinie), ucieczkach z terenów objętych działaniami wojennymi i powrotach do miejsc stałego zamieszkania, działalności różnych rumuńskich organizacji politycznych i społecznych, rozporządzenia w sprawach ludności cywilnej na terenach objętych działaniami wojennymi, ruchu ludności (pozwolenia na podróż). Do inwentarza opracowano indeksy, osobowy i geograficzno-rzeczowy.

nr zespołu 330

Komenda Grupy Etapów nr 7 i 9 / Oddział Kwatermistrzowski nr 9, 1915-1918, 482 j.a.; 6,30 mb.; oprac. A. Nowak.

Zespół stanowią akta wytworzone przez kancelarie wojskowe, w tym akta operacyjne, sprawy dotyczące żołnierzy, zarządzenia i rozkazy specjalne naczelnego Dowództwa Armii. Grupy akt uporządkowane w układzie chronologiczno-rzeczowym zostały omówione w opisie zawartości inwentarza. Zmieniono nazwę zespołu na poprawniejszą merytorycznie (wcześniejsza to: Oddział Kwatermistrzowski nr 9). Zespół nie jest zmikrofilmowany. Zob. www.agad.archiwa.gov.pl/pomoce/QAb9330.xml

nr zbioru 467

Varia genealogiczne z XIX wieku, 1809-1882, 80 j.a.; 0,60 mb.; oprac. A. Nowak.

Materiały tworzące zbiór wyodrębniono z variów Oddziału II AGAD, do których na przestrzeni lat wyłączano z różnych zespołów akta obce proweniencyjnie. W zbiorze znajdują się wypisy z Metryki Koronnej, akt grodzkich i ziemskich, odpisy aktów stanu cywilnego, kopie nadań i transakcji handlowych, zaświadczenia sądowe, wojskowe, administracyjne itp. Dotyczą głównie osób

pochodzenia szlacheckiego. Akta zostały uporządkowane alfabetycznie, według nazwisk rodzin. Do inwentarza został opracowany szczegółowy indeks osobowy.

nr zespołu 513
Sąd Okręgowy w Mińsku. Komornik Sądu Okręgowego w Mińsku na powiat nowogródzki, 1910-1917, 111 j.a., 0,33 mb.; oprac. D. Lewandowska.

W trakcie porządkowania dissolutów w archiwum zostały wyodrębnione fragmenty akt urzędów działających w zachodnich guberniach imperium rosyjskiego – ziemiach zabranych i włączonych do Cesarstwa po rozbiorach. Opracowany fragment dokumentacji Sądu Okręgowego to niekompletna seria akt: *Komornik Sądu Okręgowego w Mińsku na powiat nowogródzki*. Akta zawierają materiały dotyczące postępowania komornika sądowego przy ściąganiu kar finansowych od różnych osób. Akta ułożono według, występującej na obwolutach, sygnatury kancelaryjnej urzędu dla roku 1917. Język akt rosyjski; stan zachowania dobry.

nr zespołu 515
Wołyński Gubernialny Urząd do spraw włościańskich, 1865-1913, 3 j.a., 0,01 mb.; oprac D. Lewandowska.

nr zespołu 516
Powiatowy Zarząd Policji w Dubnie, 1870, 1 j.a., 0,01 mb.; oprac D. Lewandowska.

nr zespołu 517
Ratusz miasta Ołyki, 1861, 1 j.a., 0,01 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 518
Wołyńska Izba Skarbowa, 1906-1911, 3 j.a., 0,01 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 519
Sąd Powiatowy w Dubnie, 1846-1865, 6 j.a., 0,03 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 520
Sąd Powiatowy w Kowlu, 1841, 1843, 3 j.a., 0,01 mb.; oprac D. Lewandowska.

nr zespołu 521
Sąd Powiatowy w Krzemieńcu, 1837, 1839, 1 j.a., 0,01 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 522
Sąd Powiatowy w Łucku, 1856-1857, 1 j.a., 0,01 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 523
Sąd Powiatowy w Ostrogu, 1868-1869, 1 j.a., 0,01 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 524
Wołyńska Połączona Izba Sądu Karnego i Cywilnego, 1868-1880, 2 j.a., 0,02 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 525
Miejski Urząd do spraw podatku od majątku nieruchomego w Krzemieńcu. Podatkowy Inspektor Powiatu Krzemienieckiego, 1910-1915, 1 j.a., 0,10 mb.; oprac D. Lewandowska.

nr zespołu 526
Wołyńska Gubernialna Komisja Urządzeń Rolnych, 1868-1880, 8 j.a. 0,05 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zbioru 527

Zbiór akt różnych instytucji z terenu guberni wołyńskiej, 1829-1914, 7 j.a., 0,07 mb.; oprac. D. Lewandowska.

nr zespołu 528

Sąd Najwyższej Instancji Królestwa Polskiego, 1823-1827, b.d; 6 j.a.; 0,03 mb.; oprac. D. Lewandowska.

Zachowany szczątek zespołu stanowią materiały pochodzące z nabytków i odnalezione podczas prac porządkowych w AGAD (w innych zespołach). Stanowią zastępczy materiał wobec zniszczonych podczas II wojny światowej akt Sądu Najwyższej Instancji. W aktach znajdują się rekursy od wyroków, wywody apelacyjne, odpowiedzi na rekursy, rezolucje sądowe i wyroki Sądu Najwyższej Instancji w sprawach o spadki, dziedziczenie dóbr oraz wyroki w sprawach prowadzonych w imieniu skarbu publicznego. Połowa jednostek dotyczy jednej sprawy – spadku po Macieju Łyszkiewiczu. Zespół nie jest zmikrofilmowany.